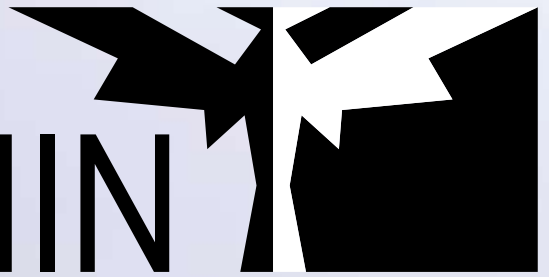

Medlemstidning för Befälsföreningen Militärötolkar - 1/2010 - mars

HUGIN & MUNIN

Klart skepp i Adenviken

Utvecklingen i Ryssland påverkar försvaret

Valet i Ukraina

FAQ Tolks

HUGIN&MUNIN 1/2010 - mars

Hugin & Munin är Befälsföreningen Militärtolkars medlems-tidning. Tidningen distribueras i tryckt format till föreningens medlemmar, men finns också på www.militartolkar.org.

Adress

Befälsföreningen Militärtolkar
Box 24130, 104 51 Stockholm

Chefredaktör

Emil Gelebo
hm@militartolkar.org

Biträdande redaktörer

Nanna Lingegård
Markus Ekström

Grafisk redaktör

Jakob Aldén

Annonsansvarig

Mikael Söderström

Ansvarig utgivare

Lars Gezelius
ordforanden@militartolkar.org

Tryck

Wikströms Tryckeri, Uppsala

ISSN 1654-9937

Styrelsen i MT

Lars Gezelius, ordförande
Petrus Boström, vice ordförande
Ulrik Franke, sekreterare
Gustav Niblaeus, kassör
Ylva Santesson Nicolae,
ansvarig för Källviken
Richard Mohammar, ansvarig för
arabiskrelaterad verksamhet
Emil Gelebo,
chefredaktör Hugin & Munin
Markus Ekström,
ansvarig för Tolkpoolen
Daniel Hallberg,
ansvarig för kamratskapsfrämjande
Martin Slettengren,
ansvarig för kamratskapsfrämjande

Postgiro 59 895-3
Orgnr 802402-4930

Annonsbokning

pr@militartolkar.org

Adressändring

register@militartolkar.org

Anmälan till nyhetslista

mt-nytt-subscribe@googlegroups.com

Omslag

Från den europeiska operationen
ATALANTA i Adenviken.

Foto: Marcus Olsson/
Försvarets Bildbyrå

Redaktören har ordet

I skrivande stund har Olympiska spelen i Vancouver påbörjat sin andra vecka, och jag sitter och funderar över hur MT:s främsta intresseområden är representerade. Ryssland är givetvis med – konstigt vore väl annars. Efter USA och Kanada har landet dessutom flest deltagare, 177 stycken, och tillsammans med Vitryssland (50 deltagare), Ukraina (47 deltagare) med flera torde detta bädda för ett stort tolkningsbehov beträffande slaviska språk. Vad gäller daritolkar är behovet skralare i och med att Afghanistan inte deltar. Istället representeras de persiska språken av Iran med fyra deltagare, medan Tadzjikistans ende olympier, den alpine skidåkaren Andrej Drygin, förmodligen får placeras i det slaviska språkfacket då han bytte nationalitet från ett ryskt medborgarskap år 2001. För arabisterna är det dock än sämre ställt, emedan arabiskan endast representeras av den marockanske utförsåkaren Samir Azzimani och den algeriske längdåkaren Mehdi-Selim Khelifi. Den semitiska språkgruppen företräds dock även av Etiopiens Robel Teklemariam, men då handlar det om språket amhariska, världens näst största semitiska språk efter arabiskan. Vad kan man då ha för nytta av denna kunskap? Nja, nyttan kanske inte är så stor, mer än att skidskytte får förmodas vara en mer frekvent förekommande glosa på ryska (биатлон) än på arabiska (بياتلون) och dari (?!).

Det nummer du nu håller i din hand är återigen fyllt till bristningsgränsen av intressanta artiklar och reportage. Först och främst bjuder Magnus Dahnberg på svar på de vanligaste frågorna om hur Tolkskolan ser ut nu för tiden. Att såväl Tolkskolan som Försvarmakten i sin helhet har trätt in i ett förändringens tidevarv är tveklöst sant i och med att det införs ett moratorium på den allmänna värnplikten med början den 1 juli i år.

Förändringar är också temat när vi låter Folkpartiets Allan Widman förklara varför han tycker att utvecklingen i Ryssland är så oroande att den borde föranleda en ökad försvarssatsning. Missa inte hans inlägg och repliken från Socialdemokraternas Anders Karlsson. Försvarmaktens nuvarande inriktning, och de språkliga utmaningar den bär med sig, illustreras även i Erik Ackerfeldts inlevelsefulla reportage från fjolårets lyckade mission i Adenviken, medan Erik Malmberg ger en dystrare bild från det gångna presidentvalet i Ukraina.

Slutligen har vi även smygtittat på en förändring som MT står inför under året i och med att sommarkurserna för första gången förläggs till Tylebäcks kursgård i Halland. Glöm inte heller att ta en titt på kalendariet och anmäla er till MT:s många aktiviteter såsom årsstämma, helg- och sommarkurser samt mentorprogrammet!

Emil Gelebo, Chefredaktör

1) Ja, hur skulle man översätta skidskytte till dari så att motparten förstår?

Redaktionen går bet på uppgiften, men tar tacksamt emot förslag från läsekretsen.

I DETTA NUMMER

s 4 FAQ Tolks | s 5 Välkommen till föreningsstämma

s 7 Guldklubben | s 8 Utvecklingen i Ryssland påverkar försvaret

s 10 Klart skepp i Adenviken | s 13 MT:s mentorprogram

s 14 Valet i Ukraina | 16 Sommarkurser i Tylebäck

MT-vänner!

2009 har varit ett fantastiskt verksamhetsår som vi avslutar tillsammans den 27 mars på Årnamässen i Uppsala. Då vankas årsstämma med föredrag, stämmohandlingar och en stor festmiddag, så skynda att anmäla dig på hemsidan. Vi har haft förmånen att erbjuda ett fantastiskt rikt verksamhetsutbud under året, mycket tack vare våra många ambitiösa funktionärer som vid sidan av ordinarie arbete och studier organiserar de många aktiviteter som föreningen erbjuder. Några personliga höjdpunkter under året har varit föredragen av Michael Sohlman och Hans Blix, men det var naturligtvis också mycket känsloladdat att ta avsked av Källviken. Styrelsen har, vid sidan av ordinarie verksamhetsutbud, också arbetat strategiskt med att stärka MT:s samarbete med UD och Försvarmakten, vilket bland annat har resulterat i ytterligare UD-tjänster i Jerusalem och Kabul samt en stor konferens om civilt meritvärde i Försvarmakten.

En viktig del av det strategiska arbetet inkluderar föreningens fortsatta finanser, som har diskuterats många gånger i denna kolumn. För det kommande verksamhetsåret har Försvarmakten beslutat att inte

bevilja några utbildningsmedel utöver sommarkurserna. Det innebär att det individuella stödet till föreningen blir helt avgörande för MT:s fortsatta verksamhet. Jag uppmanar därför alla att överväga ett medlemskap i den nyinstiftade stödfunktionen Guldklubben, så att kommande generationer MT-medlemmar får samma möjligheter som vi har fått.

I februari presenterar Försvarmaktens Underrättelse- och Säkerhetscentrum en stor utredning om hur framtidens språkbehov ska tillgodoses, vilket inte minst påverkar utbildningen vid TolKS. MT har som remissinstans framhållit vikten av att bibehålla en konkurrenskraftig och kunskapsfokuserad utbildning med flexibilitet i anställningstiden för att fortsätta attrahera drivna och motiverade ungdomar. Det är viktigt att inte skrämman iväg ungdomarna genom krav på långa anställningstider redan från start – tre till fem år kan kännas som en evighet för en 20-åring. Försvarmakten ska inte underskatta den goda förmåga man har att låta ungdomar långsamt växa in i ett längre engagemang, såsom ofta har varit fallet för MT-medlemmar. Många, däribland jag själv, hade nog en kort tidshorisont vid inryck och kan många år efteråt

konstatera att engagemanget vuxit kraftigt med tiden (vilket ju också utgör grunden för hela MT:s verksamhet!). Lyckas man bibehålla den goda rekryteringsgrund man har så kan man behålla utbildningens höga krav och fortsätta att producera utomordentligt kunnig språkpersonal till Försvarmakten.

Vid årsstämman är det dags för min viceordförande och mig att stiga ner till förmån för ett nytt ordförandeskap. Att ha haft förtroendet att leda föreningens arbete de senaste två åren har varit både ärofullt och lärorikt, och det är inte utan en viss saknad som jag lämnar över facklan till min efterträdare. I denna sista ledare ber jag att få tacka för mig och önskar den nya styrelsen lycka till.

Lars Gezelius
Ordförande MT

Redaktionen vill också passa på att komma med en rättelse. Iförra numret påstods felaktigt att Thomas Rosén och Magnus Dahnberg var de första tolkskoleeleverna som återkommit till skolan som lärare. Denna bedrift tillhör givetvis Jan Erik Walter, vilket Jan Eriks kurskamrater har haft vänligheten att påpeka.

MT:S KALENDARIUM

27 mars	Årsstämma med föredrag av Johannes Saers om erfarenheter från Sudan
27-28 mars	Helgkurser i ryska repetition och informationsinhämtning
31 mars	Sista dag för betalning av medlemsavgiften för 2010
15 april	Sista anmälningsdag till sommarkurserna i Tylebäck
10 maj	Sista ansökningsdag till mentorprogrammet 2010
Maj	Vårföredrag
Maj	Deadline för Hugin & Munin 2/2010
v.26 - v.27	Sommarkurser i Tylebäck

Läs mer på www.militartolkar.org

FAQ TolKS

Att Tolkskolan är inne i ett föränderligt skede har nog undgått få av MT:s medlemmar. Svårare är det att hålla koll på vad förändringarna innebär för skolan, och många undrar nog om det överhuvudtaget går att känna igen sig från sin egen utbildning. En person som av naturliga skäl ofta blir föremål för sådana frågor är nuvarande chefen för Tolkskolans språksektion, Magnus Dahnberg. På nedanstående rader gör han därför en ansats att räta ut ett par av de vanligaste frågetecknen under en rubrik som förstås skall utläsas *Frequently Asked Questions – Försvarets Tolkskola*.

Skribent: Magnus Dahnberg,
magnus.dahnberg@mil.se

”Tolkskolan, finns den kvar?”

Kanske den ärade läsekreten har gjort samma erfarenhet som jag, nämligen att samtal med personer man träffar i olika sammanhang gärna glider in på Tolkskolan. För min del är det kanske inte så märkligt, med tanke på att Tolkskolan sedan tio år är min arbetsplats. Men det slog mig att det måhända kunde vara av intresse att se vilka frågor som brukar uppkomma vid konversation om TolKS, och vilka som är mina svar på dessa frågor. Mycket är naturligtvis redan känt för läsarna av Hugin och Munin, men ett och annat nytt smyger sig eventuellt också in.

Eftersom det är skolans språksektion jag ansvarar för blir det naturligt att jag ordar mest om den, och bara nämner till exempel den viktiga HUMINT-sektionen mer i förbifarten.

Vi tänker oss alltså ett samtal mellan undertecknad och en samtalspartner. Samtalspartnern nedan är för all del fiktiv, men det som utspelar sig blir ändå ett slags sammanfattning av samtal som har utspelat sig i verkligheten, eller nästan i alla fall.

Tolkskolan, finns den kvar?

– Ja då. Den har till och med vuxit på senare år.

Men skolan har väl inte varit sig lik sedan Sigge Lindqvist gick i pension?

– Nej, naturligtvis inte, men det är

tjuogoett år sedan han pensionerades, och sex år sedan han gick bort, tyvärr.

Så nu får Jan Erik Walter sköta allting själv?

– Nej då, redan i samband med Sigges pensionering anställdes Alf Nyholm vid skolan.

Ja, just det, Alf har jag ju träffat flera gånger. Hur har han funnit sig till rätta på skolan?

– Alldeles utmärkt, tack. Han tjänstgjorde vid skolan i tjuo år, varav flera år som huvudlärare, och gick i pension 2009.

Oj då, så nu är Jan Erik ensam igen?

– Nej, han är inte kvar på skolan han heller. Han gick i pension för åtta år sedan.

Finns det inga språklärare kvar alls då?!

– Jo visst. Vi har sex heltidsanställda språklärare på skolan, och en sjunde tillträder i maj.

Så många? Varför då?

– Vi undervisar i tre språk på grundutbildningen, nämligen dari, arabiska och ryska.

Jag trodde ni hade slutat med ryska.

– Nej då, vi utbildar i ryska också.

Men jag har hört att ni skulle lägga ner ryskan. Åtminstone skulle den hålla uppe ett helt år.

– Det var året 2008-2009. Då

jobbade rysklärarna med att ta fram ett nytt läromedel i ryska. Nu är ryskan igång igen.

Jaha, där ser man. Vilka andra språk var det ni hade, sa du?

– Dari och arabiska.

Vad är dari för något?

– Huvudspråket i den del av Afghanistan där de svenska trupperna är placerade.

Är det detsamma som persiska?

– Skriftspråkligt är det likt, tal-språkligt skiljer det sig mycket.

Men hördu, de här som ni utbildar i dari, visst kan de språket från början?

– Nej, vi utbildar från noll.

Är inte det onödigt? Det måste väl finnas många i Sverige som redan har kunskaper i dari?

– Visst är det så, och vi har också lyckats engagera flera med modersmålskunskaper i dari som figuranter i våra tolkningsövningar, och som hjälplärare för konversationsövningar och annat. Men tolkeleverna behöver inga förkunskaper i dari när utbildningen börjar. Vi använder samma utbildnings sätt som har visat sig så framgångsrikt för vår utbildning i ryska.

Men det är väl mycket slappare nu på Tolkskolan än förr?

– Nej, inte alls. Kraven är minst lika hårda nu som förr om åren.

Så ni har kvar fredagsproven och sådant?

– Visst har vi det. Vi har snarare fler prov än förr, eftersom vi numera också har en stor tentamen efter

nyår, och ett stort slutprov.

Har ni börjat ta in kvinnliga elever också?

– Skolan har varit öppen för såväl kvinnliga som manliga elever i tretton år nu. För ögonblicket är det nio kvinnor och femton män som genomgår grundutbildning till militärtolk på skolan.

Jaha ja, så ni börjar alltså med det så smått.

– Inte börjar så smått, det är en etablerad praxis sedan mer än ett decennium.

”Jag trodde ni hade slutat med ryska.”

Men det här med arabiska och da ... vad hette det nu sa du?

– Dari.

Just det ja, dari, och arabiska, varför utbildar man i det?

– Sedan ett par år utbildar vi uteslutande för insats.

Insats?

– Alltså en period av tjänstgöring för försvarsmakten, i första hand utomlands. De som vi utbildar till militärtolkar i dari åker sedan till Afghanistan med utlandsstyrkan, och tjänstgör där i sex månader i Mazar-e Sharif eller vid något av

våra så kallade Provincial Offices.

Du menar personer med dari som modersmål.

– Nej, jag menar värnpliktiga som gått Tolkskolans ettåriga grundutbildning till militärtolk i dari.

Vanliga värnpliktiga? Som har gått TolKS och blivit medlemmar i MT?

– Just det.

Är de värnpliktiga verkligen intresserade av att åka och jobba för försvarsmakten i Afghanistan i stället för att till exempel läsa på Handels eller KTH?

– Intresset har varit stort bland de två årskullar som det hittills har varit frågan om. Av de tolv som gick ut TolKS sommaren 2009 är nu tio på plats i Afghanistan på olika poster. Nio jobbar för försvarsmakten och en för UD.

Det var som katten. Och hur många läser dari nu i år?

– Nio stycken är kvar efter vintertentan. Alla har sökt tjänst i utlandsstyrkan för en period efter avslutad grundutbildning.

Men det är väl en riskfylld tjänstgöring?

– Ja, det är det. Svensk personal har ju stupat i Afghanistan, rätt nyligen också.

Det väcker respekt att ungdomarna är beredda att ställa

sina talanger och sin förmåga till förfogande under en period trots de risker som finns.

– Ja, verkligen.

Men försöker man inte alls att som tolkar engagera även personer som har modersmålskunskaper i dari?

– Jo, det också naturligtvis. Och de flesta av tolkarna i Afghanistan är lokalanställda. Men vi ser det som en stor fördel att även personal med en fullständig militär och

”Vad är dari för något?”

språklig grundutbildning från TolKS är verksamma som tolkar i insatsområdet.

Men arabiska då, har vi trupp i något arabiskspråkigt område också?

– Ja, just nu i Adenviken mellan Somalia och Jemen. Där finns det behov av tolkar med kunskaper i jemenitisk och somalisk arabiska.

Utbildar ni i det då?

– Nja, vi utbildar i egyptisk arabiska och modern standardarabiska. Så den som skall åka som tolk till Adenviken behöver komplettera

Välkommen till föreningsstämma 2010!

Styrelsen har nöjet att bjuda in till MT:s föreningsstämma lördagen den 27 mars kl. 17.30 på Uppsala garnison. Kallelse och föredragningslista skickas ut via e-post och all dokumentation inför stämman kommer att finnas tillgänglig på webbplatsen www.militartolkar.org.

Traditionellt inleds kvällen med ett föredrag och efter avslutad stämma bjuder föreningen på festmiddag. Observera att stämman samordnats i tiden

med veckoslutskurserna i ryska repetition och informationsinhämtning samt att kurs-deltagare får reseersättning.

Väl mött!

Anmälan görs via webbplatsen www.militartolkar.org: klicka på fliken "Evenemang" och sedan "Årsmöte" och fyll i formuläret.

Anmälan kan även tas emot via e-post till vicekassoren@militartolkar.org: ange namn, e-post, kontakt-telefon dagtid och eventuellt behov av specialkost.

I sista hand kan anmälan även göras på telefon till Markus Ekström, 0707 924 420. Vi vill ha din anmälan senast 20 mars.

sina kunskaper något. Men det får man möjlighet att göra på TolKS innan man åker.

Det handlar alltså om tolkning till sjöss?

– Ja, ombord på Carlskrona.

Då talar ju alla flytande! Ha, ha ...

– Kul.

Alltså ... ja... de som läser arabiska, studerar de också språket från noll? Inga förkunskaper?

– Alldeles riktigt. Utbildningen i arabiska lades upp efter den etablerade tolkskolemodellen den också, några år innan vi började med dari. Start från noll, högt tempo, att inte säga extremt högt tempo, cirka trehundra nya ord i veckan, stort grammatikinnehåll.

Du nämnde egyptisk arabiska och modern standardarabiska. Vad är det för skillnad?

– Tack vare våra kompetenta lärare i arabiska har jag möjlighet att svara på din fråga. Jo, modern standardarabiska, eller MSA som det förkortas, förstås av högskoleutbildade över hela arabvärlden. Sedan finns det ett antal regionala varianter av arabiska, bland annat egyptisk arabiska.

Handlar det om olika dialekter eller olika språk?

– Skillnaderna i talspråk är betydande, men det är väl mer en smaksak vad man vill kalla det.

Finns det fler geografiska områden där man återfinner MT-medlemmar som har TolKS-utbildning i arabiska?

– I Tchad, när vi hade trupp där en kort period, medverkade TolKS-utbildade militärtolkar. Och på de svenska ambassaderna i Sudan och Irak finns det också personal som gjort lumpen som militärtolkar i arabiska på TolKS de senaste åren.

Det verkar finnas efterfrågan på tolkar från TolKS.

– Ja, och det är verkligen roligt, trots att det, som sagt, inte är de allra riskfriaste uppdragen som är aktuella.

Men ryskan hade ni lagt ner, var det så du sa?

– NEJ!! Ryskan är kvar, utbildningen är förnyad, vi fortsätter med ryska på TolKS!

Jaha, det visste jag inte. Vad kul. Men vad är syftet med ryskan då, om ni nu "utbildar för insats", som du uttryckte det nyss.

– Det är i första hand försvarsassistenttjänsterna i Moskva som är den direkta försvarsmaktsanställningen efter TolKS för de utbildade militärtolkarna i ryska, och det har det ju varit i många år.

”Men du, vad händer nu till sommaren, jag har hört att värnplikten skall försvinna?”

Vidare har en stor del av dem som utbildats i ryska vid TolKS under det senaste decenniet arbetat något år som vaktman, som det heter, vid en utlandsmyndighet i ett ryskspråkigt land.

Förlåt, men exakt vad är en utlandsmyndighet egentligen? Fikonspråk ...

– Ur svensk synpunkt – en svensk ambassad eller ett svenskt generalkonsulat eller svenskt konsulat i något annat land än Sverige. Till exempel Sveriges ambassad i Moskva eller Sveriges ambassad i Helsingfors.

Då handlar ju vaktmannatjänsterna inte om att jobba för försvarsmakten?

– Nej, men det handlar ändå om en viktig insats för Sverige i utlandet. En annan god insats av TolKS-utbildade militärtolkar i ryska på senare år har varit att tjänstgöra som tolk eller observatör vid EU-observatörsmissionen i Georgien. Inte heller det är ett särskilt riskfritt arbete!

Men du, vad händer nu till sommaren, jag har hört att värnplikten skall försvinna?

– Inte försvinna, den blir vilande som det heter.

Och vad är skillnaden mellan

att försvinna och att vila när det gäller värnplikt? Den försvinner alltså, krångla inte till det nu.

– OK då, vi säger att den försvinner. Från och med första juli 2010 sker vår grundutbildning till militärtolk på helt frivillig grund.

Hur gör ni då, fortsätter ni som vanligt?

– Ja, det första utbildningsåret, 2010-2011, erbjuder vi en utbildning som är likvärdig med den som genomförts de senaste åren. Men samtidigt är det förstås viktigt att se till att Försvarsmakten även under de nya förhållandena får de tolkar och den övriga språkpersonal som den behöver. Chefen för Tolkskolan håller just nu, medan vi talas vid, på att färdigställa en utredning om Försvarsmaktens framtida tolkbehov och hur det skall säkerställas.

Intressant. Vem är chef för Tolkskolan nu för tiden?

– Stefan Kindblad. Han är major, reservofficer.

Blir det stora förändringar, tror du?

– Det får utredningen och påföljande beslut utvisa. Men vi hoppas på att även i fortsättningen kunna rekrytera framtida militärtolkar ur ungefär samma målgrupp som i dag.

Jag undrar bara en sak till – vilka språklärare är det egentligen som undervisar numera? Alla jag känner till verkar ha avslutat sin tjänst.

– I dari undervisar Liza Noor, som är huvudlärare, och Alexander Nilsson. De har båda lagt ner oerhörda ansträngningar på att dra igång utbildningen i dari, ansträngningar som verkligen har blivit framgångsrika. I mitten av maj får de sällskap av ytterligare en kollega, Helena Bani-Shoraka, som i dag är lärare och forskare vid Uppsala universitet.

I arabiska då?

– Ja, i arabiska genomfördes ett pionjärbete av huvudläraren Ablahad Lahdo, och så småningom också av Joseph Saouk, med att starta Tolkskolans första grundutbildning i

något annat språk än ryska. Även det har gått alldeles lysande. Det här året är Abbe tjänstledig för utlandstjänst, så Joseph Saouk har gått in som huvudlärare under den tiden. Paul Katsivelis vikarierar som lärare i arabiska medan Abbe är borta.

Och i ryska? Där undervisar väl förresten Thomas Rosén, vill jag minnas?

– Nej, inte nu längre. Thomas arbetade på TolKS mellan 2000 och 2009.

– Säg inte att han också har gått i pension!

Nej, det är klart att han inte har. Han återfinns numera på Uppsala universitet, men TolKS och universitetet har nära kontakt. Bland annat kan vi använda Thomas tjänster för en kortare

kurs i serbiska för en militärtolk på väg att tjänstgöra i Kosovo.

Så hur ser det ut i ryska?

– Johan Muskala är huvudlärare i ryska sedan hösten 2009 och leder nu ryskutbildningen med pondus och bravur. Själv hjälper jag honom ibland.

Vad gör du annars?

– Jag är chef för Tolkskolans språksektion och därmed huvudansvarig för all vår språkutbildning. Förutom grundutbildningen har vi ett större antal mer individuellt anpassade språkkurser.

Språksektion, jaha. Finns det någon annan sektion vid TolKS?

– Javisst, det finns en HUMINT-sektion också. Ordet står för human

intelligence eller personbaserad inhämtning.

Förhørsledarutbildning och sådant?

– Det också, men förhørsledarutbildningen är bara en del av det betydligt vidare begreppet HUMINT. Där utbildar man både tolkarna under grundutbildning och annan personal. Så har vi ju vår adjutant Anne Ferngren, tolkarna har sin plutonchef och ställföreträdande plutonchef, vi har chefen för Internationella tolkenheten, och så två anställda specialistofficerare i språk ...

Så Tolkskolan finns alltså kvar?

– Ja, i högsta grad.

Tack för pratstunden!

– Tack själv. ●

Guldklubben

MT har ett fantastiskt aktivitetsutbud som hittills främst finansierats av statsmedel. Som en följd av nedskärningarna i Försvarsmakten får föreningen från och med 2010 inga statsmedel alls för sin ordinarie utbildningsverksamhet. Det innebär att stödet från medlemmarna är helt avgörande för föreningens överlevnad.

Många medlemmar har hört av sig och bitt att få bidra ytterligare. Åtskilliga är de personer som berättat hur Tolkskolan och

kontaktnätet inom Militärtolkföreningen har hjälpt dem att hitta karriärmöjligheter som format deras livsval. De har uttryckt en önskan att få ge tillbaka för allt de har fått, vilket har uppmuntrat styrelsen att från årsskiftet 2009/2010 inrätta en Guldklubb.

Medlemskap erhålls genom en donation om 100 kr/månad där samtliga intäkter oavkortat går till kurs-, föredrags-, och programverksamhet. Namnen på deltagarna publiceras också i årets

sista nummer av Hugin & Munin. Den som vill ge dagens unga tolkar samma möjligheter som man själv har fått privilegiet att ta del av har här en möjlighet att göra så. Vi hoppas att så många som möjligt kommer att teckna sig för guldklubben. Anmälan görs genom att följa instruktionerna på det bifogade inbetalningskortet.

Styrelsen, genom
Lars Gezelius
Ordförande

Sven Hirdman, TolKS 58/59, f.d.ambassadör i Moskva (1994-2004). Ordförande för Transparency International Sverige. Foto: Pawel Flato.

På vilket sätt har du haft nytta av din tid på TolKS och av MT som förening?

– Mitt år på Tolkskolan bestämde min yrkesinriktning inom och utanför utrikesförvaltningen, vilken jag hållit fast vid i 50 år och fått

stor professionell tillfredsställelse av. Kamratskapet på Tolkskolan och fortsatt med den yngre generationen i MT har också varit en glädje. MT:s tidskrift Hugin och Mumin har alltid varit rolig att läsa.

Varför har du beslutat att gå med i MT:s Guldklubb?

– Eftersom Tolkskolan har gett mig så mycket och jag har sett vilket nytta den gjort för det svenska samhället vill jag att den skall bestå med stöd av militärtolkföreningen. Därför har jag gått med i Guldklubben.

Utvecklingen i Ryssland påverkar försvaret

I mitten av januari gick Folkpartiet ut med en debattartikel¹ där man förespråkade en ökad försvarssatsning till följd av vad man såg som en alltmer oroande utveckling i Ryssland. I artikeln föreslogs ett nytt sexpunktsprogram för försvaret innefattande bland annat en återmilitarisering av Gotland och på längre sikt en omorganisering av Försvarsmakten till en brigadstruktur. Författarna uppgav sig också vara beredda att stödja dessa ambitioner med ökade ekonomiska ramar. För att utröna vilken Rysslandsbild initiativet grundas på och vilka konsekvenser det skulle kunna få för den militära språkförmågan har Hugin & Munin vänt sig till Allan Widman, Folkpartiets försvarspolitiska talesman, och Anders Karlsson, socialdemokratisk ordförande i riksdagens försvarsutskott.

Skribenter: Karolina Lindén, TolKS 08/09, och Emil Gelebo, TolKS 05/06. Foto: Sveriges riksdag

Allan Widman, i debattartikeln nämner ni att er Rysslandsanalys leder till slutsatsen att vi befinner oss vid en vändpunkt. Vad får er att göra den bedömningen just nu?

– Under de senast fem åren har utvecklingen i Ryssland inneburit minskad politisk och massmedial frihet. Istället för öppenhet och strävan till integration har misstänksamhet och revanschism präglat den politiska retoriken. Ryssland provocerade 2008 fram ett krig med Georgien som bekräftade att militära maktmedel inte utesluts.

Inget idag tyder på att förhållandena kommer att ändras

”Att försvaret också framgent behöver fokusera på det ryska språket är självklart.”

i en positiv riktning. Bristen på goda nyheter är istället slående. Under nästa mandatperiod kommer Sveriges Riksdag att ta ett nytt försvarsbeslut för perioden bortom 2014. Vi, liksom andra partier, har då ett ansvar att redovisa hur vi ser på den långsiktiga utvecklingen och ange vilka åtgärder som den kräver.

Men i vilken mån utgör egentligen Ryssland ett militärt hot mot Sverige?

– Ryssland utgör idag inget militärt hot mot Sverige. Däremot har osäkerheten om den politiska utvecklingen i landet fortsatt att öka. Det är för denna osäkerhet som Sverige nu måste ta höjd.

Ni skriver i artikeln att det under 90-talet var rätt att sänka garden utifrån den utveckling som då kunde ses. När ni nu talar om att återupprätta den svenska försvarsförmågan i närområdet, hur viktigt anser ni det då vara för Sveriges försvar att bibehålla en

god språklig kompetens i ryska?

– Alla verksamheter måste anpassas till verkligheten. På 90-talet upplevde världen ett slut på det Kalla kriget och en våg av demokrati och liberalisering i Europa. De försvarsbeslut som fattades ända fram till 2004 präglades av detta. När den internationella krishanteringen blev en mycket viktigare uppgift för försvaret blev det naturligt att Tolkskolan kom att utbilda personal i fler språk än ryska. Bland annat som en följd av att Folkpartiet liberalerna i riksdagen tryckte på den förutvarande försvarsministern Leni Björklund. Att försvaret också framgent behöver fokusera på det ryska språket är dock självklart.

Språkkunskaperna kommer att bli allt viktigare i det framtida försvaret. Det handlar inte bara om traditionell underrättelseverksamhet i vårt närområde utan också om djupare förståelse för människor, kulturer och skeenden långt från Sveriges

gränser. Informationsarenans ökade betydelse förstärker denna slutsats.

Språk är samtidigt en färskvara som i mångt och mycket upprätthålls genom praktisk övning och repetition. Under många år har Militäröversättningen arrangerat repetitionskurser för att upprätthålla den språkliga förmåga som sedan kommit till användning i utlandsmissioner. Stödet för denna verksamhet har dock dragits in i takt med nedskärningarna i Frivilligförsvaret. I vilken mån kan språkutbildningen inom försvar och frivilligförsvaret komma att omfattas av ert initiativ?

– All frivilligverksamhet har setts över de senaste åren, främst av försvarsekonomiska skäl. Dock är uppgiften att detta drabbat språkutbildningen en smula

överraskande, inte minst eftersom personal utbildad av Tolkskolan nu regelbundet börjat stödja ute i våra operationsområden. Övergången från plikt till långsiktigt kontrakterad personal borde inkludera bättre möjligheter att hålla språkkunskaper aktuella. Vi förstod aldrig varför enbart pliktpersonal som snabbt försvann ur försvaret utbildades vid Tolkskolan. Den investering som en god språkutbildning representerar borde ha en lång avskrivningstid.

Ni betonar vikten att återupprätta försvarsförmågan i Öster-sjön samtidigt som ni anser att svenska internationella militära insatser i exempelvis Afghanistan är både riktiga och viktiga. Hur anser ni att avvägningen ska göras mellan försvar av Sverige och internationella insatser?

– Sedan lång tid tillbaka planerar

vi inte längre för ett försvar av Sverige. Många av våra yrkes- och reservofficerare saknar krigsplaceringar. I ett europeiskt perspektiv är detta ganska ovanligt. Samtidigt som det blir allt svårare att skilja ut nationell och internationell säkerhet är försvaret av det egna territoriet själva utgångspunkten för varje militärt försvar. Vi tror inte att det finns några tydliga motsättningar mellan den nationella försvarsuppgiften och internationell krishantering. Uppgifterna är istället ömsesidigt förstärkande. De ställer båda krav på rationalitet och skapar ett välgörande förändringstryck i riktning mot operativ förmåga. Ett Sverige som orkar sortera en insatsorganisation om 28 200 soldater och förbandsbestämmande materiel i brigader blir inte sämre på att lösa de internationella utmaningarna. ●

Anders Karlsson, i vilken mån delar ni bedömningen att vi befinner oss vid en vändpunkt beträffande utvecklingen i Ryssland?

– Det övningsmönster vi nu ser i Östersjön med bland annat landstigningsmoment är helt nytt. Ryssland har under flera år inte utvecklat sin militära materiel. Det sker nu i relativt stor omfattning, och därmed har det skett en vändpunkt. Detta beror på eftersatt underhåll och förnyelse av materiel, och kan uppfattas som en upprustning.

Emellertid anser vi social-

”De nationella behoven ska utgöra grunden för prioritering.”

demokrater att svenskt försvar skall bygga på det nationella behovet och kunna användas i internationella insatser. Vi anser oss inte ha behov av ett försvar med den höga beredskap som här förespråkas utan snarare ett försvar med folklig förankring och större uthållighet.

Hur anser ni att avvägningen ska göras mellan försvar av Sveriges territorium och svenskt deltagande i internationella insatser?

– De nationella behoven ska utgöra grunden för prioritering och utveckling av förmågor. Dessa förmågor ska i stor utsträckning utifrån behov och möjlighet kunna utnyttjas även internationellt. De förband som utbildas ska vara tillgängliga för de typer av insatser som kan bli aktuella i en nära framtid, nationellt och internationellt. Alla förbandstyper behöver dock inte vara optimerade för internationell tjänstgöring.

Med vår utgångspunkt att de nationella behoven utgör grunden för prioritering och utveckling borde också ryska var en språklig kompetens även fortsättningsvis, men med hänvisning till mitt svar om det framtida försvaret kommer språkutbildning även att behövas för våra internationella åtaganden.

Med tanke på de nedskärningar som skett i stödet till språkutbildning inom Frivilligförsvaret, hur ser ni på frivilligförsvarets framtida roll och inriktning?

– Vi har i riksdagen starkt understrukit den viktiga roll det frivilliga försvaret har. Exempelvis reserverade vi oss till förmån för det frivilliga försvaret i samband med riksdagsbeslutet om försvarsbudgeten för 2010. ●

¹⁾ SvD Brännpunkt 2010-01-14: Försvaret av Sverige måste stärkas

Klart skepp i Adenviken

Från maj till september 2009 deltog Sverige med två korvetter och ett stödfartyg i den internationella marina insats som syftade till att stävja piratverksamheten utanför Afrikas horn. Insatsen, vars bakomliggande mål var att trygga World Food Programmes leveranser till den krigsdrabbade regionen, innehöll flera skarpa lägen för den svenska kontingenten. En av dem som fick uppfylla varje amfibiesoldats pojkdrom om att jaga pirater var kapten Erik Ackerfeldt, som här berättar om hur språkkunskaper i ryska kan komma väl till pass även i sådana avlägsna farvatten som Adenviken.

Skribent: Kn Erik Ackerfeldt, TolKS 01/02
Foto: Johan Lundahl / Försvarets Bildbyrå
(bilder till höger), Privat (bilden nedan)

”Klart skepp, närförsvaret! Klart skepp, närförsvaret!”. Larmet ljuder i högtalarsystemet ombord på HMS Trossö. Sjomännen och officerarna klär skyndsamt på sig overallen, skyddsvästen och hjälmen och springer till sina stationer. Överallt hörs det metalliska dånet från tunga skott som slår igen. Detta är ingen övning – några nautiska mil från fartyget har ett okänt fartyg siktats, en så kallad dhow. Denna dhow har vissa drag som stämmer överens med ett piratmoderfartyg, ett fartyg som ger piraterna ökad räckvidd och uthållighet. Trossö stävar försiktigt mot henne. Kulsprutetornen är bemannade. Den tyska fregatten Emden ligger inte långt ifrån och meddelar att hon är på väg för att bistå. Dhowen är inom synhåll, och hennes besättning är på däck. Trossö meddelar Emden att dhowen ligger still och att ansvaret nu vilar i tyskarnas händer. Emden bekräftar och HMS Trossö fortsätter längs sin

rutt bakom korvetterna Stockholm och Malmö i Adenviken.

Detta var en av många insatser som den svenska kontingenten ME01 deltog i under sitt uppdrag i Adenviken. Missionen, som bestod av korvetterna HMS Stockholm och HMS Malmö samt lagfartyget HMS Trossö, präglades stundtals av en enorm arbetsbelastning med närmanden, piratattacker, flykting-smuggling och fripassagerare samt vissa perioder av sjösjuka, tristess och den fruktade plåtsjukan¹. De svenska fartygen ingick i en europeisk operation som i första hand hade i uppdrag att eskortera fartyg med hjälpsändningar ur World Food Programme från Djibouti till Somalia. I andra hand skulle insatsen skydda övrig sårbar sjöfart

¹) Den lättstötthet som uppstår när många personer under lång tid lever och verkar på mycket liten yta.

i leden. Jag gick i befattning som chef N2, alltså underrättelsetjänsten, och skulle förse styrkechefen med piraternas handlingsmöjligheter.

Världens farligaste farled

Adenviken räknas till en av världens farligaste farleder, samtidigt som den tillsammans med Panamakanalen är en av de mest trafikerade. Man räknar med att 20 % av EU:s handelstrafik går igenom Adenviken, som omgärdas av Oman, Jemen, Djibouti och det sargade landet Somalia.

Somalia har sedan president Barre störtades i början av 90-talet präglats av oupphörligt inbördeskrig. Kriget har delat landet i tre delar: Somaliland, Puntland och södra Somalia (med Mogadishu). Somaliland närmast Djibouti är relativt lugnt, medan grannstaten Puntland har blivit piraternas hemvist. Utan effektivt styre, utan någon betydande import eller export men med tusentals arbetslösa milismän och en vattenled

som trafikeras av minst 500 oskyddade handelsfartyg varje dag fanns alla förutsättningar för den nu blomstrande piratverksamheten.

Piratattackerna började i liten skala men växte snabbt till organiserade rörelser med moderfartyg, satellittelefoner och proffsförhandlare. Situationen förvärrades stadigt fram till den dag då M/V Faina och Sirius Star kapades. M/V Faina, med en last av stridsvagnar, och Sirius Star, en supertanker lastad med olja, förvandlade över en natt

fanns på ett hotell i väntan på transport hem. Jag och min kollega begav oss genast iväg och fick träffa besättningen på hotell Sheraton. Besättningen visade sig bestå av ukrainska sjömän som inte kunde engelska. Jag måste erkänna att det kändes en smula märkligt att sitta på ett luftkonditionerat hotell i Djibouti och genomföra en vittnesutfrågning på ryska om kapningar och piraternas modus operandi. De marina uttrycken som verkade så meningslösa under Tolks-tiden blev nu en realitet

långsam – hon är fullastad och kan kanske komma upp i tio knop med lite tur. Kaptenen ombord meddelar på säkerhetsnätet hur piraterna närmar sig från åtta kabellängder ner till två. Helikoptrar från Djibouti flyger med högsta hastighet mot platsen för att försöka avvärja kapningen. Efter upprepade bordningsförsök når helikoptrarna fram till platsen, och piraterna avbryter försöken. Ett kapningsförsök har stoppats.

Piraterna låter meddela örlogsfartygen i närheten att Nefayes

”Efter att ha hittat all tillgänglig information om henne gör jag bedömningen att detta bara är ett förspel till en större attack. Nefaye har blivit ett moderfartyg åt pirater.”

de somaliska piraterna från störande inslag i området till ett strategiskt problem. Örlogsfartyg skickades från hela världen till området för att stävja den lukrativa piratverksamheten, men attackerna fortsatte. 2008 registrerades 111 attacker i Adenviken varav 42 var lyckade kapningar. Totalt tror man att piratverksamheten drog in 150 miljoner dollar under året, medan skeppsnärigen och sjöhandeln beräknade en förlust på mellan 13 och 16 miljarder dollar i ökade försäkringskostnader, skyddsåtgärder och längre transportsträckor (runt Afrika istället för igenom Suez).

Intervjuer på ryska

Styrkan var till sjöss i snitt åtta dagar i sträck och förtöjd i tre dagar för att bunkra och fylla på förråden. Under en sådan hamnfas fick vi reda på att det nyss frisläppta handelsfartyget M/V Marathon låg förtöjt i Djibouti och att dess besättning, som varit fången hos piraterna i tre månader,

och nödvändighet: ankarkätting, fribord, äntra, brygga och så vidare.

Utfrågningen tog cirka en timme, och jag fick för första gången en inblick i det fruktansvärda lidande som sjömännen får utstå i piraternas våld.

Kapningen av Nefaye

Sent på natten den 10 juli kommer ett nödanrop från ett fartyg som senare identifieras som Nefaye. Kontakten är kort och den enda information vi får är att hon är en indisk dhow och att hon befinner sig utanför Somalias norra kust. Efter att ha samlat all tillgänglig information om henne gör jag bedömningen att detta bara är ett förspel till en större attack. Nefaye har blivit ett moderfartyg åt pirater.

07:53 lokaltidkommersånödroppet ifrån M/V A. Elephant, en supertanker på väg in i Bab El Mandeb-sundet fullastad med olja. Hon är under anfall av två mindre båtar och ett moderfartyg, Nefaye. Elephant är

besättning fortfarande är vid liv och hotar att döda besättningsmännen ifall ett bordningsföretag igångsätts. Vi har inget annat val än att skugga henne. I skydd av mörkret lyckas piraterna smita med sina snabba småbåtar tillbaka till Somalia.

En lyckad mission

Missionen i Adenviken var kanske det mest lyckade uppdrag jag har varit med om. Tack vare Sveriges insats har cirka 20 000 ton förnödenheter kommit fram till de nödställda i Somalia, ett flertal piratattacker avvärjts och en mängd handelsfartyg har kunnat ta sig oskadda genom den farligaste vattenleden i världen. Under större delen av tiden i missionsområdet var vi till sjöss i allt från lugna vatten till sydvästmonsunstormar, från bleke till hårda khamsinvindar. Valar, hajar, delfiner, mareld och flygfiskar – alla inslag fanns med i en mycket spännande och givande mission. ●

Dags att söka Militärtolkarnas mentorprogram!

MT har ett mentorprogram som uppskattas mycket av både mentorer och adepter. Syftet är att föra samman våra yngre och äldre medlemmar så att de senares karriärval, livsgärningar och personliga patos kan utgöra inspiration och vägledning för de som ännu står inför några av livets viktigaste val.

Hur relationen mellan adept och mentor skall komma att utkristallisera sig överlåter vi gärna åt deltagarna att själva avgöra. MT

utgör främst kontakt-förmedling, startskott, organisatoriskt stöd och rådgivning. På adeptsidan passar programmet främst den som är i slutfasen av sina studier eller i början av sin yrkeskarriär medan mentorer kan befinna sig på allehanda ställen i karriären. Programmet kan sökas av alla och samtliga ansökningar behandlas med sedvanlig sekretess.

Så här ansöker du som adept till mentorprogrammet:

– Skicka oss ett personligt brev på högst en sida samt CV.

– Beskriv tydligt i brevet varför du vill vara med i mentorprogrammet.

– Beskriv kortfattat vilken yrkesmässig bakgrund du skulle vilja att din mentor har.

– Skicka in din ansökan senast den 10 maj 2010 till viceordforanden@militartolkar.org.

Mentorer kan skicka intresseanmälan till adressen ovan.

SÖKES:
Inspirerade grafiska redaktörer

FINNES:
Sympatisk redaktion, redo för nästa scoop

DU FÅR:

- Nyttig erfarenhet av tidningsmakande
- Förhandstitt på allt material
- Sätta din personliga prägel på Hugin & Munin!

SVAR TILL:
hm@militartolkar.org

Var med när Gorbatsjov ger sin version av historien – Arbeta som volontär på VIII ICCEES¹ världskongress i Stockholm 26-31 juli 2010!

Förutom att flera personer som var med och monterade ner järnridån får ge sin syn på händelseförloppet så utgörs kongressen av 350 vetenskapliga paneler där över 1 500 forskare från hela världen presenterar och diskuterar artiklar inom områden som historia, slavistik, ekonomi, politik och mycket mer.

Under kongressen behövs ett stort antal volontärer som kan vara behjälpliga med bland annat registrering och att vara rumsvärdar och guider. Ingen ersättning utgår men det kommer finnas möjlighet att delta i ett eller flera av panelerna och ypperliga tillfällen att träffa spännande och intressanta människor.

Läs mer om kongressen på www.iccees2010.se eller kontakta Yury Kazhura på e-post: yury.kazhura@iccees2010.se eller telefon: 073-443 41 49

¹) ICCEES står för *International Council for Central and East European Studies*.

Givande för både adepter och mentorer

Under året har den fjärde upplagan av MT:s mentorprogram genomförts, och nya adepter har fått möjlighet att lära av äldre medlemmar. För att få en bild av hur programmet kan te sig från såväl adeptens som mentorns synvinkel har Hugin & Munin vänt sig till ett tidigare deltagarpar, Hans Gunnar Adén och Magnus Sätterberg.

Skribent: Emil Gelebo, TolKS 05/06
Foto: Pawel Flato, Privat

Hur ser upplägget ut för ett år med mentorprogrammet?

Magnus: Det börjar med en gemensam samling med alla paren. Därefter är tanken att man ska träffas fyra gånger under året, men hur man lägger upp träffarna är upp till paren att bestämma själva.

Hur har träffarna sett ut för er del?

Hans Gunnar: Jag har under de senaste tre åren haft två adepter, som jag har haft fyra träffar med vardera. Till formen har träffarna varit olika, men första mötet har i båda fallen varit en lunch i kanslihusets vackra matsal på Rosenbad, vilket har varit roligt för adepten. Sedan har jag även bjudit på te i mitt hem, vi har tagit en öl på stan och setts över en middag på restaurang, såväl i Stockholm som utomlands.

Magnus: Träffarna har oftast varit ett par timmar långa, och vi har gått ifrån att inledningsvis bara försöka lära känna varandra till att diskutera djupare, existentiella frågor.

Magnus, vad kommer du som adept att ta med dig från programmet?

– Framför allt insikten om att livet kan rymma så mycket mer än vad man tänkt sig och att man inte ska vara rädd att byta spår. Och att man faktiskt bör göra just detta, om man kommer fram till att det är det man behöver.

Hans Gunnar, vad har du som mentor fått ut av programmet?

– Jag vinnligger mig om att ha

Hans Gunnar Adén
gick Tolkskolan 1967/68 och är idag ambassadör i Armenien och Azerbajdzjan.

Magnus Sätterberg
gick Tolkskolan 2003/04 och studerar till vardags på Handelshögskolan i Stockholm och Uppsala universitet.

vänner i alla generationer, både betydligt äldre och betydligt yngre, och tycker det är värdefullt för båda parter med kontakt över generationsgränserna. Att den äldre generationen kan lära den yngre är alldeles uppenbart sett till livserfarenhet, men i och med att de yngre är mer öppna för förändringar i samhället är detta ömsesidigt. Yngre människor besitter ofta ett större känslomässigt engagemang och en större övertygelse, som det har varit en uppfriskande utmaning att konfronteras med.

Som mentor får man dels tillfredsställelse av att träda in i en lärarroll, som med åldern faller sig mer och mer naturlig. Det är tillfredsställande att ens egen erfarenhet i livet är till glädje och nytta för någon annan. Sedan är det även lärorikt för en själv. Jag har haft många berikande diskussioner med mina adepter, som varit begåvade och intressanta samtalspartner. Under programmet tror jag att många förväntar sig att man främst ska diskutera adeptens plats i tillvaron, men tack vare en förbluffande bra matchning har jag varit med om att bredda samtalet till ett mer allmänmänniskt plan.

Vilket budskap skulle du vilja ge till de MT-medlemmar som funderar på att söka till mentorprogrammet?

Magnus: Sök! Men se till att du vet vad det är du vill få ut av programmet och är öppen för det ganska annorlunda perspektiv som din mentor kanske kommer att erbjuda.

Hans Gunnar: Skriv utförligt om dig själv och dina önskemål så att matchningen blir så bra som möjligt.

Och till de personer som funderar på att bli mentorer?

Hans Gunnar: För det första är det viktigt att inte vara alltför självupptagen. Att lyssna till vad som sägs är viktigare än vad man själv säger. Genom att ställa frågor som adepten får formulera svar på kan man hjälpa henne eller honom att nå klarhet. Adeptens frågeställningar bör stå i centrum, och det är viktigare att antyda valmöjligheter än att komma med alltför självsäkra svar.

Sedan tror jag att man inte behöver begränsa sig till karriärstegen. Arbete må vara viktigt, men det är inte hela tillvaron. Man kan också föra in allmänmänniska frågeställningar och andra värden. ●

Valet i Ukraina – Politisk kräftgång men demokratisk framgång?

Minnena från demonstrationerna under orangea revolutionen fanns fortfarande på näthinnan när Ukraina i början av året gick till presidentval. Och som vanligt är ingenting enkelt när det kommer till ukrainsk politik. Här leder Erik Malmberg oss genom valets krumbukter och kommer fram till en förhållandevis hoppfull slutsats.

Skribent: Erik Malmberg, TolkS 06/07
Foto: Wikimedia Commons (under CC-licens)

Det ukrainska presidentvalet är nu avklarat, och det unga landet har fått sin fjärde president. Mannen som fick uppdraget heter Viktor Janukovyjtj. Låter det bekant? Javisst är det samme Janukovyjtj som i den orangea revolutionen, för drygt fem år sedan, fick se sig besegrad då oppositionen med hjälp av domstol kunde påvisa valfusk. Då – förlorare och ett slags symbol för det gamla som man ville bli av med. Nu – tillbaka i toppen efter en stark comeback. Detta samtidigt som den orangea revolutionens stora profil, avgående presidenten Viktor Jusjtjenko, fullständigt detroniserats och fått erkänna sig besegrad efter första valomgången med bara cirka 5 % av rösterna.

Kampen har i stället stått mellan Janukovyjtj och Jusjtjenkos tidigare allierade, premiärminister Julia Tymosjenko (hon med flåtan, ni vet). Ett visst orosmoment för Tymosjenko dök dock upp strax före den första valomgången. Kandidaten Tihipko, före detta nationalbankschef, låg enligt en undersökning av det ryska statliga opinionsinstitutet VTsIOM plötsligt någon procentenhet före Tymosjenko. I det läget skulle alltså även Tymosjenko missa den andra omgången, varpå valet skulle stå mellan Janukovyjtj och Tihipko. Det kan diskuteras hur mycket sanning som låg bakom dessa siffror – kanske var det mest för att lägga

in lite dimridåer – men klart var ändå att Tihipko hade tagit ett stort steg framåt. Slutresultatet blev dock som väntat. Janukovyjtj knep segern med 36 % av rösterna, Tymosjenko hamnade på 25 % och Tihipko kom på tredje plats med 13 %. Således fick Tihipko en nyckelroll inför den andra omgången. Vem skulle han ställa sig bakom? Som Janukovyjtjs kampanjchef vid valet 2004 men senare även allierad med Tymosjenko fanns det möjligheter att gå åt båda hållen. Tihipko ville dock inte välja sida, utan uppmanade sina anhängare att själva bestämma vilken av de två kandidaterna de skulle rösta på. Hans namn är ändå

fortsatt aktuellt, nu som en möjlig kandidat till premiärministerposten.

Riktigt där är vi dock inte framme än. Andra valomgången, som avgjordes 7 februari, blev som väntat jämn. När det officiella valresultatet presenterades hade Janukovyjtj en vinstmarginal på 3,48 procentenheter gentemot Tymosjenko. Trots påtryckningar från Janukovyjtj om att erkänna sig besegrad bemöttes resultatet med tystnad från Tymosjenko-lägret. Först fem dagar efter valet, efter att ha ställt in ett antal presskonferenser, valde Tymosjenko att göra ett uttalande. Inte helt oväntat vägrade hon att godkänna Janukovyjtj som segrare och menade i stället att resultatet kommit till genom valfusk. Enligt Tymosjenko fanns bevis för att runt en miljon röster förfalskats, röster som annars skulle ha gett henne segern. Precis som vid den orangea revolutionen kungjorde därför Tymosjenko att hon hade för avsikt att utmana valresultatet i domstol. Hon tydliggjorde dock att hon inte ville uppmana till någon folkresning och att hon inte skulle tillåta protestdemonstrationer likt vid valet 2004. En viss antydning om att bekänna sig besegrad kunde visserligen uttolkas ur Tymosjenkos uttalande, om än väl dolt, såsom att ”*vad som än händer i framtiden kommer han (Janukovyjtj, reds. anm.) aldrig att bli Ukrainas lagligt valde president*”. Valobservatörer från OSSE har i sin tur avfärdat Tymosjenkos påståenden och bedömer i stället valet som mycket lyckat och en stor

demokratisk framgång jämfört med det förra presidentvalet.

Den 17 februari upphävde ukrainsk domstol tillfälligt det officiella valresultatet, i väntan på att Tymosjenkos uppgifter om valfusk har utretts tillräckligt. Tymosjenko har även krävt att Janukovyts presidentinstallation den 25 februari skall stoppas, något som domstolen dock inte har mandat för. Fortfarande är det oklart vad som skulle hända om något olagligt upptäcktes strax före presidentinstallationen, men oavsett om allt har gått regelrätt till eller ej kommer den politiska situationen att vara fortsatt komplicerad. Janukovyts främsta mål är att försöka samla en regering som stöder honom. Som läget är nu har Tymosjenkos koalition majoritet i parlamentet, men Janukovyt hoppas kunna samla stöd för ett misstroendevotum. En av kandidaterna till ny premiärminister i en Janukovyt-koalition är tidigare nämnde Tihipko. Läget är dock långt ifrån klart. Janukovyts största

”För första gången i Ukrainas historia har det hållits ett val som tycks vara befriat från korruption och valfusk”

mardröm vore att misslyckas med att bilda koalition och därmed bli i stort sett handlingsförlamad.

Bland det ukrainska folket är det svårt att hitta någon riktig entusiasm över valet. För de allra flesta har tiden efter orangea revolutionen varit en enda stor besvikelse med politisk oreda och lamslaget parlament. Droppen som fick bägaren att rinna över var den globala ekonomiska finanskrisen, som har slagit mycket hårt mot Ukraina. Värdet på valutan hryvnia har sjunkit med cirka 50 % sedan 2008, och på grund av misskötsel av de stödlån som utbetalats har internationella valutafonden IMF tillsvidare ställt in alla utbetalningar i väntan på politisk stabilitet. Ingen

av presidentkandidaterna har lyckats skaffa något stort stöd sett över hela landet (Janukovyt vann främst valkretsarna i det ryskinfluerade östra och södra Ukraina, medan Tymosjenko hade sina främsta distrikt i de västra delarna) och för många väljare har processen mest setts som ett val mellan pest och kolera. Det låga valdeltagandet (cirka 66 % i första omgången och cirka 69 % i den andra, lägre än förväntat) pekar på det missnöje, låga förtroende och kanske till viss del den hopplöshet som har rått.

– Här i Sverige känns valet ganska långt ifrån mig, säger den ukrainska utbytesstudenten Maria, men å andra sidan skulle det nog ha känts lika långt bort om jag hade varit hemma i Ukraina. För alla känns det lika avlägset. Ett ytterligare tecken på detta är den artonde presidentkandidaten, omnämnd i en artikel i The Economist, som strax före valet fick igenom ett namnbyte. Vad hans nya efternamn är? Protivsih, ukrainska för ”mot alla”.

Alla tongångar är dock inte negativa. Som redan nämnts har de organisationer som övervakat valet uttryckt sig mycket positivt om valets genomförande, och Janukovyt har gratulerats till segern av bland andra EU. Janukovyt, som tidigare främst har omnämnts som Moskva-vänlig, har även själv uttryckt förhoppningar om att förbättra relationerna med både EU och Ryssland.

Den orangea revolutionen då? Bör den inte ses som ett totalt misslyckande nu när båda frontfigurena missat presidentposten och i stället den som då utpekades som den store fuskaren kunde ta hem segern? För att svara på det bör man se till alla omständigheter. För första gången i Ukrainas historia har det hållits ett val som tycks vara befriat från korruption och valfusk. Minnena av de tv-bilder på tusentals demonstranter som kablades ut över världen och omvärldens reaktioner har ständigt funnits i bakhuvudet. Ukraina må fortfarande sakna fullständig politisk stabilitet, men demokratiskt sett har landet tagit ett stort steg framåt. ●

DU BETALAR VÄL MEDLEMSAVGIFTEN?

Vill du få Hugin & Munin säkert levererad till din brevlåda även i fortsättningen? Missa då inte att betala medlemsavgiften för 2010!

Därmed får du även tillgång till föreningens utbud av kurser och intressanta föredragskvällar. Tack vare ditt stöd kan de bibehålla sin höga kvalitet.

För betalning se den bifogade blanketten. Sista betalningsdag är den 31 mars.

Sommarkurser i Tylebäck

Nu är det dags att skriva ett nytt kapitel för MT:s sommarkurser. För första gången välkomnas medlemmarna till Tylebäcks kursgård i Halland.

Skribent och foto: Ylva Santesson Nicolae,
TolkS 01/02

En solig septemberdag fick MT tillfället att bekanta sig med Tylebäcks kursgård, som framgent kommer att vara platsen för MT:s sommarkurser. Personalen synades, kurslokaler och logement inspekterades, maten avsmakades och terrängen beskådades – och omdömet blev slående positivt!

Kursgården erbjuder bekväma och rymliga studielokaler med modern utrustning. Boendenivån varierar, men miniminivå är hög. Kapitlet om kocken lämnas oskrivet, men med höga förhoppningar om att MT:s medlemmar ger sig själva möjligheten att personligen bekanta sig med detta original och hans entusiasm till matlagingskonsten och gästerna.

Terrängen och omnejden kommer att bjuda på nya överraskningar, utmaningar och tjustringar för såväl orienteraren som för medföljande anhöriga. Inte enbart för att fälttävlan plötsligt får mer jämlika förutsättningar för såväl småtolkar

som de mer erfarna, utan även för att den svenskkontinentala miljön, med milslånga strandpromenader i mjuk sand, solvarma klippor och långgrunt vatten, erbjuder magnifik surfing – både på våg, med segel och under kite. Att dessutom en av

”Den svensk-kontinentala miljön, med milslånga strandpromenader i mjuk sand, solvarma klippor och långgrunt vatten, erbjuder magnifik surfing”

Sveriges vackraste golfbanor ligger så gott som på farstubron gör dagarna ytterligare lite mer händelserika.

Som om nu inte detta vore nog finns även en del nattliga distraktioner att sysselsätta sig med när gloslapparna är färdigflippade och konversationsövningarna avslutade. På bekvämt avstånd från kursgården ligger Tylösands välkända after beach i Tylöhus, med nattklubben Leffes, utomhuspa och Per Gessles musikmuseum.

Så visst finns det god potential för nya, gyllene tider när nu MT:s medlemmar får tillfälle att bekanta sig inte bara med nya språk och kulturer utan även med nya omgivningarna och sommartraditioner. ●

Nu är det dags att välja alfabet, ta ut en ny kompassriktning och återigen kalibrera skottsiktet. Skynda dig att betala medlemsavgiften och anmäl dig redan idag! Sista anmälningsdag är den 15 april.

Årets kursutbud består av

- v. 26-27 Ryska repetitionskurs
- v. 27 Ryska tolkningskurs
- v. 26-27 Arabiska repetitionskurs
- v. 26-27 Militärfranska
- v. 26-27 Informationsinhämtning

Målsättningen är att alla kurser ska genomföras, men ett minimiantal av deltagare krävs. Anmälan görs centralt till Forsvarsutbildarna på <http://www.forsvarsutbildarna.se/utbildning/kursanmalan/>.

Anmälningskoden för samtliga kurser är C 17301, men var noga med att ange ditt första- och andrahandsval av kurs i textfältet!

Frågor är välkomna till lasse.hammarstrom@telia.com.